

Rügyfakadás Tündérkertben

Kikeletkor vidám dallamokkal telik meg a levegő a Vojtina Bábszínház meséket termő kertjében. Furulya hangja lebeg a virágok felett, bögő dörmög a bokorban, és hegedűszó csalogatja a rügyeket kibomlásra. Bizony, nálunk most két olyan mese is készülődik virággá nyílni, amelyikben a muzsikáé a főszerep.

A Játszószínházban *A Hegedűs Ember története* vár Benneteket 2010 márciusának közepétől, a színházteremben pedig április 18-án láthatjátok először *A király, a macska és a hegedű* című bábéledást.

A hegedűk hangolójánál, azaz a „hegedűs” mesék megrendezőinél, Rumi Lászlónál és Bartal Kiss Ritánál kíváncsiskodtunk, mit is hallhatunk-láthatunk majd ezen a tavaszon...

A HEGEDŰS EMBER TÖRTÉNETE

*„Volt egy ország: Vidámság Földje.
Vidámság Földje – csak így hívták a
környező népek, mertbogy igen jó-
ravaló, vidám természetű emberek
lakták.”*

Lírai finomságú, mégis drámai történet egy Hegedűsről, akinek vissza kell szereznie Vidámság Földjének Szépen Szóló Harangocskáját.

A mesét még a nyolcvanas évek végén egy kecskeméti szerzőpáros találta ki: **Körneyi Alice** és **Rumi László**. Ők akkor olyan játszóházi formákat kerestek, amelyben a gyermekek az előadás kezdetétől fogva nem pusztán nézők, hanem a bábosok teljes értékű játszótársai. Kettőn tervezték, írták játékká a mesét, majd Csík János muzsikájával játszották

évekig a kecskeméti gyerekekkel.

Hozzánk, Debrecenbe 2003-ban érkezett a játéka, **Kálmán Péter (Cucás)** játszotta el egy alkalommal a Vojtinában. Azonnal beleszerettünk, s megkértük Rumi Lászlót, formálja, „szabja” át e játékokat ránk, a Játszószínház társulatára. Azóta nagy szeretettel vesszük elő újra és újra, és játszszuk, játszszuk... Játékosként melengetően jó érzés benne lenni, a muzsikát hallgatni, s általa útnak indulni.

A hegedű hangja olyan mélyen belesimul a lelkünkbe, hogy senki nem kételkedik a muzsika erejében. Olyan, mint egy ősidőkből ránk hagyományozott rítus, melynek minden eleme jótékony energiát hív elő s jóságra biztat...

Vidámság Földje arról híres, hogy egy Szépen Szóló Harangocskára őrzi a lakók jókedvét, az élet jóságát, a föld termékenységét. A Harangocskára vigyázni kiváltságos és nemes feladat. Nem akárki

teheti: a Hegedűs Emberre bízatik, aki szívhez szóló muzsikájával dalra fakaszt, elaltat és felébreszt, egyszóval végigkíséri Vidámság Földjének lakóit a születéstől a halálig.

Egy napon azonban a Harangocska eltűnik. Ludovérc, a lápi boszorkány ellopja, s elviszi magával mocsaras, ingoványos világába. Meg kell találni!

Mesénk erről az útról szól: a Hegedűs újtjáról és az ő segítőiről. A Szarvas, a Sas és a Medve földjére érve mindenki igyekszik megsegíteni hősünket embert próbáló feladatában. A három állatkirály fürge, éles szemű és nagy erejű fiai azok, akik nem hagyják magára a Hegedűst. A szarvasokból méltóság, a sasokból légiesség, földöntúli könnyedség, a medvékből őserő sugárzik.

S hogy a Harangocska visszakerül-e Vidámság Földjének fájára, az azokon a gyermekeken múlik, akik elindulnak a Hegedűs Emberrel a nagy útra 2010 tavaszán.

A mesét Rumi László írta és „szabta” ránk, nemezből jelmezeket Barkó Réka, vesszőből maszkokat Vincze Borbála tervezett és készített nekünk. A játék szereplői Barkó Réka, Magi Krisztina, Veres Kata, Sörös Róza és Kerekes Zoltán által kelnek életre. A Hegedűs Ember pedig nem más, mint Kálmán Péter.

Láposi Terka

A KIRÁLY, A MACSKA ÉS A HEGEDŰ

- Rita, hogyan találkoztál először ezzel a mesével?

- Évekkel ezelőtt Kecskeméten bábos barátaim között kézről kézre vándorolt Yehudi Menuhin és Christopher Hope *A király, a macska és a hegedű* című mesekönyve. Nem tudom, pontosan ki is akadt rá először, de úgy adta tovább, hogy „Hú, ez egy nagyon jó mese!” Már az érdekes volt, hogy egy világhírű hegedűművész és karmester egy ismert angol meseíróval összeszövetkezte mesét írt, amit ráadásul gyönyörű rajzokkal illusztrált egy Angela Barrett nevű hölgy. Nekem nagyon fontos, hogy egy könyv hogy néz ki, milyen a borítója, a rajzok, a képek benne – ez a kötet lenyűgözte a szememet... A történet pedig mindannyiunk képzeletét feltűzelte, akik elolvastuk. A kecskeméti Círóka Bábszínházban Kiszely Ágnes állította bábszínpadra 2006-ban, de én is éreztem, hogy egyszer még lesz dolgom vele...

- Téged mi fogott meg benne? Miért érezted azt, hogy szívesen megrendeznéd bábelőadásként?

- A szorgalmasan dolgozó hangyáról és a könnyelműen csak muzsikáló, a nehéz időkre nem gondoló tücsökről szóló tanmesét szinte mindenki ismeri. Yehudi Menuhin és Christopher Hope ennek a kétfajta hozzáállásnak az egyensúlyában látja az ember boldogságát. Hiszen a világ úgy kerek, ha a test mellett a lélek, a szellem is kap táplálékot, ha van, aki dolgozik, anyagi, tárgyi dolgokat teremt,

s van, aki a szépséget, a kézzel meg nem foghatót adja embertársainak. Épp ezért ez a történet nagyon emberi és elfogadó, és bebizonyosodik általa: mindannyiunk életében fontos szerepet játszanak a művészet által megélt élmények, még ha erre gyakran akkor jövünk csak rá, amikor a hiányukat megérezzük.

- Miről is szól a történet?

- Egy mesebeli ország királyának udvarában reggeltől estig folyik a multság, zenesztól hangos a palota összes terme, és a nagy vígság közepette senki nem gondol arra, miből is telik ételre-italra, muzsikusra. Egy szép napon azonban elfogy az utolsó tallér is a kincstárból, így a király a számtartói tanácsára szélnek ereszti muzikusait, és szigorú takarékosagra kényszerül az ország népével együtt.

Kiürül a palota, üres lesz a király szíve is, a csend szegődik társául a vidám zenészek helyett. Hiába telik meg újra a kincseskamra a számtartók intézkedéseinek köszönhetően, nemigen boldog a király. Hűséges macskája azonban viszsztatér hozzá hamarosan egy hegedűvel, és megtanítja a királyt játszani azon a hegedűn, hogy játsszék a maga és népe örömére. Aztán a macska meg a király útra kelnek, megkeresik az elküldött zenészeket, akik időközben „rendes” mesterséget kerestek maguknak (cipész, szabó, szakács, stb.), és visszahívják őket a palotába. Visszatér tehát a zene, a szépség, a jókedv az emberek életébe, de a király okult a történetéből, s eztán már arra is ügyel, hogy lélek és test egyaránt jóllakják országában, és soha többé ne kelljen nélkülözniük az embereknek.

- A muzsika, a zene a mese központi motívuma. Hogyan jelenik meg ez majd a bábszínpadon való megtestesülés során?

- Úgy képzelem, hogy minden egyes cselekvésben benne lesz a zene vagy a zene hiánya: a palotabeli teázáskor a kanalak és csészék összecserélésében, az esőcseppek kopogásában vagy az üres trónterem neszeiben. Sok zene és kevés szöveg...

Ágoston Bélával, a zeneszerzővel úgy gondoltuk, hogy ne kötődjön a zenénk egy adott stílushoz vagy történelmi korszakhoz, hanem legyen kortalan és játékos „örömuzika” – élőben és felvételtől.

- Milyen a képi világa ennek az előadásnak?

- Ebben a királyi palotában, illetve az országban minden szép, ízléses, illetve azt szeretnénk láttatni, hogy valaha az volt. Mint egy csipketerítő, ami megsárgult kisé, vagy egy bársonykabát, amiről leszakadt egy gomb... A színházterem nézőterét és színpadát az állítható dőlésszögű nézőtér előnyeit kihasználva összenyitjuk, így a játék tere a nézőkhöz közelebb kerül. Öt üveglak határolja majd a mesebeli birodalmat és négy, mozgó elemen találhatóak a különböző helyszínek. Hét bábos kelti életre a történet szereplőit, akik közül a király, a macska, a főszámtartó és a kis cseléd lány (ez utóbbi új szereplő az eredeti meséhez képest, mi írtuk hozzá az arányok miatt) finoman kidolgozott, bunrakuszerű bábként, a többiek pedig csoportos „bábalakzatokként” jelennek meg. A nézők is részeseivé válnak a mesének, hiszen amikor a király elindul az országba egy

fura, bicikliszerű járgányon, hogy megkeresse szélnek eresztett muzsikusait, akkor bizony a párnákon, padokon ülő gyerekek között találja meg a palota újdonsült zenekarát.

- Kik a társaid az előadás megálmodásában és színre vitelében?

- Yehudi Menuhin és Christopher Hope meséjét Sóregi Melinda írta bábszínpadra, a zenét a már említett Ágoston Béla szerzi, a díszletek, jelmezek és a bábok pedig Bodor Judit képzeletében születtek meg. A Vojtina bábszínészeire vár az a feladat, hogy velem együtt mindezt formába öntsék a gyerekek és felnőttek örömére.

- A begedűművész-karmester Menuhin és a bábművész Kiss Rita mit ad ajándékol a közönségnek ezzel a mesével?

- Jó volna, ha ráébrednénk arra, mekkora öröm is elénekelni egy dalt, elmondani egy verset, rajzolni egy házat vagy egy madarat, vagy egyáltalán alkotni, csinálni valami szépet. Meg arra, hogy milyen jó ezeket az alkotásokat nézni, hallani, befogadni.

Lehet, hogy nem lesz mindenkiből Yehudi Menuhin vagy hozzá hasonló világhírű művész, de nem ez a fontos. Valójában az az igazán lényeges, hogy merjük kipróbálni magunkat, hogy merjük átadni és elfogadni, amit igazán értékesnek és szépnek érzünk, gondolunk.

Bartal Kiss Rita hangjegyeit
kottapapírra rögzítette:
Papp Melinda

